SYDKUSTEN

SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND R.F.

EFTIS
www.eftis.fi

Söndagen den 10 februari 2002

VÄSTRA NYLAND

Eftistanterna gick på kurs för att bli ännu roligare

VÄSTRA NYLAND sönd. 19.3.2000

Sydkustens förbund vill stöda skoleleverna

■ Sydkustens landskapsförbund vill skapa en finlandssvensk institution av skolbarnens eftermiddagsverksamhet – en verksamhet som kompletterar skolgången.

– Det är en viktig verksamhet, säger Sydkustens landskapsförbunds direktör **Carita Lundin.**

HBL 27.10.00

Många skolor saknar eftis

■ Det är ingen självklarhet att de finlandssvenska skolorna erbjuder lågstadieeleverna eftisverksamhet efter skoldagens slut.

En enkät som gjorts av Sydkustens landskapsförbund visar att 36 procent av de 182 skolor som svarade inte erbjuder eftisverksamhet. I Österbotten gäller det här hälften av skolorna, i Åboland nästan hälften och i Nyland bara en fjärdedel av skolorna.

Landskapsförbundet sände en förfrågan till 264 svenskspråkiga lågstadier i hela Svenskfinland.

De vanligaste hindren för att grunda och upprätthålla eftis är enligt förbundet finansieringen och att det finns för få barn för att starta och upprätthålla ett eftis.

Sammanlagt 64 procent av skolorna som svarade erbjuder eftisverksamhet. Eftis är vanligast i Nyland.

Sydkustens landskapsförbund har startat ett eftisprojekt både för att höja kvaliteten på verksamheten och för att synliggöra och avhjälpa hinder där verksamhet borde finnas, men inte finns. Samarbetsparter är bland annat Folkhälsan.

Landskapsförbundet påpekar att verksamheten är viktig för barnen och för Svenskfinland.

– Eftis kan utvecklas till en institution som tillsammans med skolan ger barnen god självkänsla och en stark finlandssvensk kulturidentitet. Skolans begränsade resurser kan och bör kompletteras, säger förbundet.

De första resultaten av kartläggningen av eftisverksamheten presenterades på ett seminarium i Helsingfors i går.

FNB

Nationellt seminarium om eftis

■ Måndag 1.10. är sista dagen att anmäla sig till det nationella eftisseminariet 24-26.11 i Helsingfors och på Silja Line. Seminariet vänder sig till alla som planerar, koordinerar och organiserar eftermiddagsverksamhet.

Seminariet pågår på lördagen i Helsingfors varefter det fortsätter på Silja Line. På seminariet talar **Eeva Ahtisaari, Osmo Soininvaara** samt en hel del forskare och experter. Söndag är det workshops och diskussion.

Arrangörer är en hel del organisationer och instanser och för det svenska utbudet står Sydkustens landskapsförbund. Anmälan till Nuori Suomi, **Riikka Eerola**, tfn. 09-3481 2008.

AU 29.9.01

Eftermiddagsverksamhet för barn behövs

Svenskt eftisnät byggs upp

Lärarn 9.11.2000 nr 26

Georg Henrik Wrede, Folkhälsan, vill slå ett slag för eftis. Dan Johansson, FSL, påminner för sin del om att ansvarsfördelningen är värd en diskussion.

Eftermiddagsverksamheten utökas saktа, men säkert. Men än saknar alltför många barn möjligheter till vettig eftermiddagsverksamhet efter skoldagen. Det är inte roligt för en snärting att gå till ett tomt hem.

Det handlar uttryckligen om frivillig verksamhet som ofta hanteras av föreningar eller församlingarna.

Sydkustens landskapsförbund har tagit initiativ till ett eftisprojekt, som i sin ta hand syftar till att stärka kvaliteten i verksamheten. Men i första hand syftar projektet till att få veta mera om verksamheten, säsom den ter sig i Svenskfinland. På köpet kan ett nätverk för eftisverksamheten byggas upp.

I början av oktober ordnades ett eftisseminarium i Helsingfors. Seminariet lockade främst folk från Nyland, men också åbolänningar och österbottningar sägs i publiken.

Många aktörer

Direktör Carita Lundin vid Sydkustens landskapsförbund konstaterade att det är en styrka, men också en svaghet att det finns många aktörer inom eftermiddagsverksamheten.

– Om det inte fanns så många aktörer skulle samsollet verksamheten inte vara så utbredd. Dessutom bidrar mångfalden till ett diversifierat innehåll. Men å andra sidan är fältet splittrat, så det finns ett behov av koordinering, noterade Lundin.

I förbundets eftisprojekt deltar Folkhälsan, Hem och Skola, Förbunden De Utvecklingsstödda Väl, Österbottens högskola, församlingarna, länsstyrelsen för Västra Finlands län, UBS och Finlands svenska ungdomsförbund. Projektet förväntas pågå till utgången av år 2003.

Vid seminariet presenterades en enkät, som visar att 64 procent av alla svenska lågstadieskolor som besvarade förfrågan, kan erbjuda sina elever möjlighet till eftermiddagsvård. Eller i själva verket är det första inte skolorna, utan andra intressenter, som står för verksamheten.

Vanligast är eftis i Nyland, där endast en fjärdedel av skolorna inte erbjuder eftis. I Österbotten och Åboland erbjuder omkring hälften av skolorna eftismöjligheter.

I många fall ordnas eftis i skolans utrymmen, men det finns också modeller där verksamheten är förlagd i en helt annan miljö. Speciellt vanligt är detta när församlingarna sköter om eftermiddagsverksamheten.

Vi borde ha råd

I skolorna finns det delade meningar om vilken medel som är den bästa.

– Alla kan inte lägga på skolan, som har knappt om tid och resurser. Men också eftis är viktigt med tanke på identitetsbygget och ett gott samarbete med skolan är a och o. Det är viktigt att inte försumma kvaliteten i eftisverksamheten, säger Carita Lundin.

Stiina enskilda aktören inom sektorn är Folkhälsan, som är speciellt synligt i eftis i Nyland. Georg Henrik Wrede, dagvårdschef vid Folkhälsan, är förstås en varm anhängare av eftis.

– I mina diskussioner med företrädare för andra europeiska länder har jag mött chockade reaktioner, då jag har berättat om att i Finland överlåtas snörmoget klara sig på egen hand. Jag tycker det är konstigt att Finland inte har råd med eftis, säger Wrede.

Nu inställer sig förstås frågan vad som avses med Finland. I detta sammanhang är det oftast föräldrarna som förväntas öppna börsen och betala en avgift för eftis, medan samhälleti stöd är ringa.

Gy Kautteli, eftisansvarig vid Lovisa svenska församling, har sin ståndpunkt klar.

– Vi har ordnat avgiftsfri eftis i tio år tid och jag förespråkar definitivt gratis eftis för alla barn. Då undviker vi marginalisering, säger Kautteli, som inte vill att föräldrarnas ekonomi skall utgöra ett hinder.

Föreningar inom Förbundet Hem och skola är också engagerat i eftisverksamhet, men mer eller mindre mot sin vilja.

– Det är tungt med pappersexercis och olika arbetsgruppsdagandes för en förening som verkar på ideell bas. Vi förespråkar ett samarbete, som gör att ansvaret för verksamheten kan fördelas på flera aktörer, säger verksamhetsledare Stina Oinas-Kukkonen.

Klar ansvarsfördelning

Lärarfacket FSL är inte involverat i eftisprojektet och egentligen hör inte verksamheten till lärarfackets sfär. Men det betyder förstås inte att skolorna välkomnar eftis.

– Ur skol- och lärarsynvinkel kan noteras att eftir ger barnen och ungdomarna en tryggare omgivning. På minutnivån finns sådant som en besvärlig ansvarsfördelning. Lagen är mycket noggrann på denna punkt, upplyser ordförande Dan Johansson. Han pekade på bl.a. materialanvändning och kostnader förknippade med denna. Det är inte heller lätt att alltid koordinera utrymmesanvändningen.

Han fastslog att timresursminmar inte kan användas för eftis.

– Ingen lärare kan heller åläggas att hålla timmar inom eftis, sade Johansson.

Text och foto: C-E Rusk

Årsrapport 2004

5 Morgon- och eftermiddagsverksamheten

Sydkusten har med bidrag från Svenska Kulturfonden, Svenska Folkskolans vänner och Folkhälsan administrerat ett eftisfinlandssvenskt samarbete i syfte att stödja och utveckla svensk eftisverksamhet. Många aktörer, möten och nya kontakter har det gett upphov till. Projektledare har varit Monica Martens-Seppälä (Nina Hovén, Jennie Stolzmann-Frankenhaeuser), ibrigå ett (Ivanera Kyrkans centrat för det svenska arbetet, Ann-Mari Hollänäer), men och skola (Jonna Brander), FSU (Kim Österman, Paula Ahlbäck), Ch/Folkhälsan (Henrik von Pfaler, Jenny Lindberg), Svenska Yrkeslnstitutet (Carina Kekäle), Finlands Svenska Väl (Ann-Mari Ekholm), Svenska Österbottens förbund (Ann-Mari Helsingfors stad (Gun Sundberg-Wallin) förutom Sydkusten har samarbetsmöte till fem möten under året. Dessutom har Sydkustens landskapsförbund under året sammankallat representanter för utbildningsanordnare/yrkeslärarutbildare till två gemensamma planerings- och utvecklingsmöten.

Monica har representerat den svenska verksamheten i den nationella samarbetsdelegationen för morgon- och eftermiddagsverksamhet (förpliktelsen kortfattat, eftersom det är ett nationellt samarbete som innebär att Sydkusten har också varit nätmga under året. Samarbetet mellan Sydkusten och eftisansvariga på utbildningsinstitutionen har etablerats under året.

5.1 Verksamhetens nya ramar

Lagstiftningen som trädde i kraft 1.8.2004 innebär en ny situation där många aktörer inom offentliga sektorn tar och ges ett större ansvar av en verksamhet som den ideella sektorn har haft. Det är viktigt att vi som arbetar med eftis och fritidsverksamhet för barn är för alla parter en nu oinarvande uppgift. En samordning en resurser, traditioner och kompetens är en gemensam angelägenhet för att eftisverksamheten skall utvecklas till en stark identitetsskapande, syrkesskarande och kulturbärande institution i Svenskfinland.

Under året har Sydkusten aktivt deltagit i möten, seminarier, debatter och diskussioner gällande lagen om morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever. Förbundet har under lagberedningen kortfattat betydelsen av de spräkliga aspekterna på verksamheten och dess förvaltning.

5.2 Yrkesutbildning för eftisledare

Inom eftisaktörn finns det ett stort antal anställda som antingen saknar yrkesutbildning eller har utbildning inom fel bransch. Enligt förordningen om undervisningsministeriets behörighetskrav skall en eftisledare ha yrkesexamen inom det sociala fältet. Under året har Sydkusten deltagit i planeringsmöten för yrkesutbildningen för eftisledare. Förhoppet samarbetet med yrkesläroanstalterna inom det landsomfattande LYFT-projektet. LYFT är ett stadigt program på fem år som strävar till att höja utbildningsnivån hos befattningar i Finland. Bl.a. Praktikum har betydelse stattig LYFT-finansiering och Sydkusten ordnade i samarbete med den och andra aktörer ett seminarium den 10-12 maj 2004 information om olika utbildningsalternativ för eftisledare. Kristiga Folkhögskolan i Nykarleby, Praktikum och Ch/Folkhögskolan deltog i informationsdagarna som hölls på Sydkustens kansli och besöktes av ett tjugotal eftisledare.

Årsrapport 2004

5.3 Eftis- material

Sydkusten lät i samarbete med Nuori Suomi översätta och utarbeta en svensk version av "Ramu ja ilkpäivätoiminnan käsikirja" som utkom våren 2004. Den svenska handboken trycktes i 1 000 exemplar och publicerades vecka 37 då den sändes ut till alla svenskspråkiga eftisar i landet samt till svenska och tvåspråkiga kommuners utbildnings- och socialsektorer. Undervisningsministeriet finansierade översättningen av handboken.

Planeringen av en ny handbok, med sikte finlandssvenska kultur som bas, inleddes på hösten. Handboken skall till ett betydande del bestå av konkreta tips och redskap i det dagliga arbetet. En arbetsgrupp bestående av fem personer planerar handboken som kommer är 2005.

I november 2004 skickades det första infobrevet ut till alla eftisar i landet. Infobrevet, som innehöll aktuell information om kurser, bidrag, kartläggning, material, mm, skall enligt planerna utkomma ca 3-4 gånger per år för att hålla eftisverksamheterna ajour med information som finns på webbsidan **www.eftis.fi.**

Vekorna före jul hade eftisarna i Svenskfinland igen möjlighet att sätta om kassa genom att skänka Eftis-Ju! till sin producerades år 2003. Denna gång var det Sydkustens landskapsförbund som stod för kassan och 1 € och tvåtilla vinsten för sin egen verksamhet. Ljo-Ii kunde också köpas i Lucksmna.

För att höja profilen för Sydkustens eftisverksamhet trycktes separata eftisbroschyrer och -kuvert hösten 2004 med samma grafiska utformning som den nya webbsidan använder.

5.4 Ny kartläggning

Våren 2004 gjorde Sydkusten en undersökning för att kartlägga verksamheten i Svenskfinlands eftisar innan lagen om eftisverksamhet trädde kraft 1.8.2004. Undersökningen utförides och sammanställdes under tiden maj-augusti av jest.stud. Heidi Lampenius.

Som grund för utredningen stod den nya lagen, Utbildningsstyrelsens "grundema för morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever" är riktgivande. Ur undersökningen framgick att eftisverksamhet, trots låg lön, trivs på sina arbetsplatser, mycket tack vare den uppskattning barnen visar. Arbetets status och samarbetet med andra i den pedagogiska verksamheten på skolan är dock inte alltid det bästa. Det finns också ett stort arbetsamhetsmerket kunde kartläggningen visa att kunnskapet i arbetsförhållanden saknas. Det vantigaste anställningsförhållandet är en deltidsanställning med månadslön. Använen är att Sydkusten gör en jämförande kartläggning om ca två år.

HÖGLÄSNINGSBINGO FÖR EFTIS

Läs en bok om vänskap	Läs en bok så att alla sitter i ring	Skapa så många ord ni kan av bokti**t**eln	Läs en bok ledaren tyckte om som liten	Läs en bok och skriv ett kort till huvudpersonen med en viktig fråga
Läs en bok utomhus	Läs en deckare	Fundera ut tre saker ni vill veta om författaren och ta reda på dem	Läs en bok om natur, om skogen eller havet	Läs upp boktiteln och låt alla rita en egen pärmbild
Rita din favoritfigur ur boken ni läste	Ligg på rygg och blunda medan nån läser högt	Läs en faktabok	Mima en figur ur boken och låt de andra gissa vem	Läs en bok om sport
Ta fram sex böcker och låt tärningen välja vilken ni läser	Skapa bokens titel av pysselmaterial (plastpärlor, lera, klossar...)	Hur många sidor lästе ni i dag? Hoppa lika många gånger!	Läs en bok om djur	Dramatisera bokens roligaste ställe
Läs en bok med en stjärna på	Gör ett eget bokmärke	Alla väljer ett ord ur boken. Gör en dikt av orden!	Läs i fick-lampans sken	Läs en bok om en resa

SYDKUSTEN
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND R.F.

